

Atracțiile culturale și istorice ale Băii Mari

În trecut stațiune balneară, înșesată de monumente, muzee și atracții turistice, Baia Mare este un veritabil centru cultural și turistic. Dacă privesc dincolo de eticheta nedreaptă de „oraș minier”, turiștii pot descoperi clădiri impresionante, pe străduțele încărcate de parfumul istoriei din Centru Vechi, muzee unice și clădiri-etalon care par să închidă între rânduri chintesenta identității orașului, cum e Turnul Ștefan.

În anul 1469, 9 noiembrie, printr-un document privilegiat, regele Matei Corvin permite orașului Baia Mare să ridice ziduri de piatră în scop de apărare, ziduri care erau străjuite de șapte turnuri. Bastionul Măcelarilor a făcut parte din această împrejurare de piatră străjuind Poarta de Sud a cetății, una din cele patru porți principale de intrare în oraș. Conform documentelor existente în cadrul Arhivelor Naționale Maramureș, acest bastion a fost ridicat undeva prin anul 1547, de către un anume Gaspar Dragyi, cu aprobarea regelui Matei Corvin. Zidurile au fost construite din piatră și au o grosime de un metru de formă circulară cu două niveluri. Nivel 1 – spațiu boltit care servea la depozitarea muniției, nivelul 2 – are spre exterior în zid goluri care serveau drept metereze.

Turnul Măcelarilor se mai numea și al „Munițiilor”, deoarece aici își țineau soldații de la acea vreme armele și praful de pușcă. Se numea al „măcelarilor” pentru că această breaslă avea îndatorirea să-l folosească pentru a apăra cetatea de eventualele atacuri străine. De fapt, trebuie menționat faptul că breasla măcelarilor era cea mai mare și puternică dintre toate celelalte

TURNUL MĂCELARILOR

PLANETARIUL BAI A MARE

Planetariul Baia Mare a fost inaugurat la 1 iulie 1969, în Baia Mare, fiind primul planetariu public din România și unicul din Transilvania. Deși programul de execuție al clădirii trebuia să aibă loc între anii 1967-1970, recepția pentru planetariu s-a realizat de abia în vara anului 1969, iar cea pentru etapa a doua în anul 1973. Acesta a aparținut până în luna ianuarie 1991 primăriei municipiului Baia Mare.

Începând cu această lună, printr-o decizie a „Inspectoratului pentru Cultură” și cu acordul primăriei municipiului, complexul astronomic a fost trecut în cadrul Muzeului Județean Maramureș. Complexul de astronomie populară urma să fie compus din:

- Microplanetariul propriu-zis
- Cupola rotativă (cu diametrul de 5 m și înveliș de cupru, care să adăpostească aparatura formată din telescop „Cassegrain” și dispozitiv pentru fotografierea Lunii și a planetelor)
- Stația solară
- Platforma în aer liber
- Holurile Complexului Astronomic, cu o suprafață de 120 m² găzduiesc o expoziție permanentă legată de mișcările aparente pe bolta cerească. În 2006, „Planetariul Baia Mare” se desprinde de „Muzeul Județean Maramureș”, încadrându-se ca departament de specialitate al Muzeului de Mineralogie Baia Mare. Au fost inițiate, de asemenea, ample lucrări de renovare a clădirii planetariului și dotarea cu diverse facilități, precum și cu un modern sistem de videoproiecție, fiind renovată fosta cameră solară (transformată ulterior în sală multifuncțională, unde aveau loc diverse evenimente). Este de așteptat ca în următorii 2-3 ani, Planetariul Baia Mare să fie dotat cu un nou proiector stelar, care îl va menține pe harta astronomică a României ca fiind cel mai important planetariu din Transilvania.

Facilități

- reduceri substanțiale pentru grupuri organizate (peste 10 persoane)
- răspândirea cunoștințelor de astronomie și de astronomică în rândul tuturor categoriilor de oameni

Contact

Adresa: Str. George Coșbuc nr. 16 **Telefon:** 0262 275 206 **E-mail:** planetariul_bm@yahoo.com **Web:** planetariubm.wordpress.com

LOCALUL MONETĂRIEI

Construit în perioada 1734-1737, această clădire a avut în trecut o destinație extrem de importantă pentru oraș, prin achiziționarea metalelor prețioase, baterea și schimbarea monedelor, dreptul de purificare a metalelor. Actualmente este sediul Muzeului Județean Maramureș, secția Istorie.

TEATRUL MUNICIPAL

Teatrul băimărean (când „de Stat”, când „Dramatic”, azi „Municipal”), a fost înființat în decembrie 1952, având drept prim sediu sala cinematografului „Popular”. În acest sediu a avut loc, în ziua de 30 decembrie, prima sa premieră, „Crângul de călini” de Al. Korneiciuk, în regia lui Octavian Rappaport. De atunci și până acum, am putut consemna peste 350 de premiere și câteva mii de spectacole la sediu, în țară și chiar peste hotare.

Adresa: Str. Crișan 8 **Telefon:** 0262211124, 0262211124

TEATRUL DE PĂPUȘI

Teatrul de Păpuși Baia Mare a fost înființat în data de 1 iunie 1956, sub oblăduirea Teatrului Dramatic Baia Mare.

CATEDRALA ORTODOXĂ EPISCOPALĂ „SFÂNTA TREIME”

După eliberarea de sub dictatura comunistă, Sfântul Sinod al B.O.R. la 12 februarie 1990 a hotărât reactivarea Episcopiei Maramureșului care să cuprindă județele Maramureș și Satu Mare. Reședința noii Eparhii s-a stabilit în municipiul

Baia Mare, unde trăiesc peste 100.000 de credincioși ortodocși. Problema acestei Catedrale s-a pus imediat după evenimentele din decembrie 1989, chiar înainte de reactivarea Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului. În vara anului 1990 s-a întocmit un studiu de amplasament pentru acest edificiu, aprobat de forurile în drept, conform legislației de la acea dată. Pe baza acestui studiu s-a organizat un concurs de proiectare. Câștigătoare a concursului a fost declarată o echipă de proiectanți, conduși de arh. Hereș Gheorghe din Iași (proiectul vechi). Proiectul catedralei a fost regândit și a rezultat un nou proiect care să răspundă mai bine cerințelor, în conformitate cu tradiția Bisericilor Ortodoxe și care să fie reprezentativ pentru aria de cuprindere a Episcopiei. Catedrala va avea 85 m lungime, 50 m lățime și 96 m înălțime, având în vedere și amplasamentul deosebit care o pune în valoare cel mai bine.

TURNUL ȘTEFAN

este turnul-clopotniță al fostei biserici cu hramul „Sfântul Rege Ștefan din Baia Mare. Turnul este situat între străzile Crișan și 1 Mai, în imediata apropiere a Pieții Libertății - Piața Centrală (Circulus fori) - a vechiului oraș. A fost construit în secolul al XV-lea.

Prima atestare documentară a bisericii „Sfântul Ștefan” datează din 1347, însă construcția este inaugurată oficial abia în 1387. Turnul, construit din piatră masivă, a fost ridicat la inițiativa principelui Ioan de Hunedoara, pentru a marca victoria de la lalomita (1442) împotriva otomanilor. Construcția turnului începe după anul 1446, însă este finalizată abia în 1468, sub domnia lui Matia Corvinul.

În 1619 se reface partea superioară, având forma unei piramide cu baza pătrată, cu patru turnulețe și este înzestrat cu clopote. Nouă ani mai târziu se montează un ceas cu lună. Afectate în repetate rânduri de trăsnete și incendii, cele două clădiri suferă mai multe reparații capitale, însă în 1763 se reface numai turnul. Cu acest prilej, se construiește pridvorul de la partea superioară.

Intrarea în turn se face prin ușa dinspre sud. Până la primul nivel se ajunge pe o scară de piatră în spirală. De aici până la foisor, accesul se face pe scări de lemn. Clădirea măsoară circa 50 de metri și, din pridvor, oferă o panoramă deosebită întregului oraș.

„Capitala culturală”

A MARAMUREȘULUI ISTORIC

Sighetul Marmăției este cunoscut în județ și ca centru cultural, în special din perioada interbelică, atunci când orașul avea statutul de reședință a Maramureșului.

În 1861, în Sighet, a luat ființă prima Asociație Culturală românească din Transilvania (Asociația pentru Cultura Poporului Român din Maramureș). Un an mai târziu se deschide „Preparandia”, prima școală românească de învățători. Această școală a pregătit în primii ani 120 de învățători și funcționari. Dovezi ale vremurilor se găsesc la Muzeul Maramureșean, dar și în Muzeul în aer liber al satului maramureșean. Orașul a fost gazda primei instituții de învățământ superior din județ. Astfel, din 1838 până în 1920 a funcționat Academia de Drept.

În ceea ce privește învățământul, în prezent, Sighetul crește și ca centru universitar, fiind gazda unor extensii ale unor facultăți din țară. De asemenea, în municipiu funcționează:

- Casa de Cultură;
- Școala de muzică;
- Școala de Artă „Gheorghe Chivu”;
- Biblioteca Municipală „Laurențiu Ulici”.

Biblioteca municipală este instituția culturală cu cea mai lungă perioadă de funcționare neîntreruptă din oraș;

■ Muzeul Maramureșului cu secții de științele naturii, istorie și etnografie;

■ Ansamblul folcloric „Mara”, ce împlinește 40 de ani de existență.

Un eveniment cultural important ce a devenit deja tradițional este „Festivalul Internațional de Poezie”. Diverse personalități au vizitat de-a lungul timpului Sighetul cu prilejul acestui festival și nu numai: Adrian Popescu, Nicolae Prelipceanu, Ion Iuga, Marin Sorescu, Adrian Păunescu, Casian Maria Spiridon, Nicolae Saba, Cristian Livescu, Ioan Liviu Stoiciu, Aurel Dumitrașcu, Aurel Ioan Brumar, Mircea Petean, Petre God etc.

Din punct de vedere informațional, sighetenii s-au bucurat din vechi timpuri de peste 90 de ziare și publicații locale. Amintim dintre acestea: „Sfatul”, „Munca”, „Gazeta oficială”, „Maramureșul”, „Duminică”, „Lumina Poporului”, „Viața liberă”, iar după revoluție: „Jurnalul

de Sighet”, „Radical”, „Binevestitorul”, „Afaceri Sighetene” etc. În prezent, lipsa presei scrise din oraș este substituită de înființarea a diverse posturi radio locale.

„Festivalul Datinilor și obiceiurilor de iarnă - Marmăția” are loc în fiecare an pe data de 27 decembrie și întrunește oameni și tradiții populare din toată țara.

Orașul și împrejurimile reprezintă un bun turistic, existând multe obiective importante:

Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței.

Aflat în imediata apropiere a clădirii Primăriei, fosta închisoare este unul din puținele proiecte internaționale dedicate analizei trecutului comunist din țările est-europene; „Muzeul etnografic al Maramureșului” cu secțiile: științele naturii, istorie și etnografie;

„Muzeul Satului Maramureșean”;

„Muzeul Culturii Evreiești”, acesta prezintă o expoziție în cinstea sigheteanului laureat al Premiului Nobel pentru pace, Ellie Wiesel.

În ceea ce privește Maramureșul și tradițiile ce atrag turiști anual, nu putem să nu amintim:

■ Casa memorială Dr. Ioan Mihalyi de Apșa

■ „Festivalul Datinilor și obiceiurilor de iarnă - Marmăția”. Festivalul are loc în fiecare an pe data de 27 decembrie și întrunește oameni și tradiții populare din toată țara.

Turiștii beneficiază de mai multe unități de cazare în cadrul orașului
Casa Iurca de Călinești;
Hotel Coroana;

Hotel Marmăția,
Hotel Nova;
Pensiunea Flamingo;
Perla Sigheteană;
Vila Royal.

Posibilitățile de cazare din zonele învecinate municipiului se regăsesc în portofoliul ofertei agenției Pangaea Turism (Str. Bogdan-Vodă nr.5, telefon: 0262.312.228) precum și la Biroul de Informare turistică a Microregiunii de Dezvoltare Economico-Socială a Maramureșului (situat în Piața Libertății).

Reședință de județ în perioada interbelică, localitate de frontieră cu punct de trecere înspre localitatea Solotvino din Ucraina, Sighetul rămâne o localitate importantă a județului.

Foarte aproape de Baia Mare, în vechea regiune a Fisculașului, turistul poate descoperi o civilizație mirifică, în care lemnul, piatra și folclorul se împletesc armonios cu beneficiile modernității.

Civilizația LEMNULUI, PIETREI și TRADIȚIILOR

exprimând o fantezie bogată, un bun simț artistic și estetic, îmbinat cu nevoia de ordin funcțional al obiectului în raport cu locul pe care-l ocupă.

La fel de inedit și bogat în semnificații este și portul popular, păstrat încă cu sfințenie aici. Bărbații purtau în timp de iarnă sumane și cioareci de lână, cojoace și căciuli de miel, încălțați cu opinci de

piele, iar vara purtau cămași din pânză de cânepă, mai târziu țesută cu bumbac. Purtau pălării de paie și umblau desculți. Totul era lucrat de ei și soțiile lor. Femeile purtau rochii și cătrînțe tot din lână, gube de două tipuri: cu șuvițe (biți) și fără șuvițe (pocoase), cojoace închise cu nasturi și înflorate cu lână vopsită în diferite culori și încălțate cu opinci de piele. Vara purtau cămașă și poale largi lucrate cu multă

pricepere de mâna lor, umblau desculțe, iar care erau mai înstărite, în sărbători, purtau ghete sau sandale. La marile sărbători, pe ulițele comunei se mai zăresc costume populare de o frumusețe răpitoare, iar o dată pe an, la « Festivalul portului, dansului și cântecului de pe Fisculaș », întreaga comună se transformă într-un adevărat muzeu în aer liber. În trecut, unul dintre prilejurile etalării costumelor populare era „Danțul la șură, care se ținea în fiecare duminică, după Sfânta Liturghie. În cadrul acestui eveniment care dăinuie de decenii bune pe meleagurile Dumbrăviței se legau prietenii și chiar căsătorii.

Numele de Fisculaș înseamnă pentru cei mai mulți maramureșeni, zona satelor din jurul Băii Mari, o zonă inedită, „ruptă” între rural și urban, cu o istorie aparte. Această zonă, considerată „civilizația lemnului” este promovată printr-un proiect cu finanțare europeană care cuprinde mai multe activități, printre care s-a numărat și realizarea unei lucrări intitulate sugestiv „Fisculașul-amprente monografice” a cărei autor este Lector univ. dr. Ilie Gherheș, cercetător gradul II, care spune că: „Dumbrăvița este bine individualizată în raport cu celelalte sate din zonă, mai ales datorită apropierii de Baia Mare și influențelor care decurg de aici: „Ce mi-a plăcut mie cel mai mult la partea cu Dumbrăvița este că până și lumea ei este un diminutiv. Dumbrăvița e așezată pe Chechișel. Sunt oameni foarte vrednici și este de reținut faptul că apropierea de Baia Mare i-a favorizat foarte mult. Sunt printre primele așezări despre care sunt date de exemplu că își luau încălțări în picioare și apoi trec de la opinci la cizme de piele.”

FISCULAȘ, în accepțiunea comună cea mai la îndemână și pe care o invocă oricare locuitor al acestei zone, înseamnă domeniu al statului, adică al Curții de la Viena. Ca determinare istorică Fisculașul cuprinde câteva localități aflate în zona de influență a orașelor Baia-Mare și Baia-Sprie care, în funcție de diferite perioade istorice a numărat între 14 și 16 entități administrative, la care s-a adăugat și Cavnicul cu minele sale. Încercând o anumită abordare a noțiunii de Fisculaș, ca zonă demo-istorică, delimitată și arondată celor trei orașe de referință, vom costata că paradigma etno-socială numită Fisculaș este funcție a acestora, așa cum și orașele sunt funcție a mineritului practicat în zonă.

În localitatea Dumbrăvița și în toată depresiunea văii Chechișelului s-a dezvoltat o arhitectură populară în lemn de foarte veche tradiție. Se știe că aici, în urmă cu două-trei secole, gospodăriile locuitorilor erau construite din trunchiuri de lemn rotund de la 15-20 cm grosime. Începând cu secolul al XVII-lea tehnica se schimbă, cădele fiind făcute din grinzi fasonate de stejar și gorun, unele de dimensiuni uriașe, care dau locuințelor o masivitate impresionantă. Casele aveau două camere și tindă, prispă în față și lateral, care mai târziu a devenit la modă, cu stâlpi sculptați și târnaț închis cu scânduri încrustate, din care mai există și azi. La început acoperișurile erau din paie în formă țuguiată, mai târziu cu draniță și șindrila. În interiorul caselor țărănești totul era lucrat de mâna harnicelor țărănuțe,

BISERICI MONUMENT

Comuna are două biserici monument, Biserica de Piatră Rus a cărei construcția a fost finalizată în 1815, fiind pictată între anii 1850-1851 de „pașoptistul” maghiar Iosif Mezei) și Biserica de zid și piatră Cărbunari ridicată în 1888.

SA RIDICAT ACEST MONUMENT
 IN MEMORIA
 CELOR 29 DE PATRIOTI ROMANI
 UCISI MISELESTE DE HORTHYSTI
 LA 14 OCTOMBRIE 1944.
 GLORIE SI VESNICĂ RECUNOȘTINȚĂ
 PATRIOTILOR CARE S-AU JERTFIT
 PENTRU LIBERTATEA ROMÂNIEI

MOISEI

Comuna eroilor

Situată în vecinătatea orașului Borșa, la 136 km de Baia Mare, comuna Moisei este una dintre localitățile etalon ale județului. Aici se îmbină armonios zestre naturală, istoria, cultura și dăinuirea unei comunității care a pus credința și patriotismul mai presus de propria viață. Un punct turistic care trebuie vizitat de orice român adevărat. O comună mirifică și o listă impresionantă de obiective.

În mijlocul cercului sacru creat de acestea se află un altar din piatră pe care, după 1971, când monumentul este refăcut în travertin, se află așezată o urnă cioplită din același material, în același timp apărând și patru bănci din piatră pe a căror suprafață orizontală a doua dintre ele se afla cioplite un simbol solar și trei valuri ca trecere de apă.

Comuna Moisei este una dintre localitățile-martir ale României. Aici s-au scris cu sânge pagini de glorie, demnitate, credință și patriotism. Un adevărat muzeu al românismului care merită vizitat.

Monumente istorice și de arhitectură religioasă/clădiri de patrimoniu : Pe teritoriul comunei Moisei se găsesc 5 monumente de patrimoniu, incluse pe Listele A și B, Anexa LISTA MONUMENTELOR ISTORICE la Legea 5/1990 , astfel:

■ Ansamblul bisericii "Adormirea Maicii Domnului" datată cca. 1600

■ Biserica de lemn "Adormirea Maicii Domnului" a fostei mănăstiri "Izvoru Negru" sat MOISEI; comuna MOISEI 203 , datată cca. 1600 Mănăstirea Moisei datează din sec. XIV, fiind atestată documentar în anul 1637. În secolele XVII-XVIII, în incinta mănăstirii a funcționat un important centru de pictură bisericească. Ansamblul monahal cuprinde: biserica din lemn "Adormirea Maicii Domnului", construită în anul 1637, ce păstrează picturi interioare executate pe pânză în anul 1650; biserica din zid, construită în perioada 1910-1928 a fost realizată în stil neoclasic

■ Stâlpii de piatră ai "Drumului Crucii" sat MOISEI; 203, datată sec. XVII

■ Monumentul martirilor români de la Moisei Pe platoul Izvorul lui Dragoș, an 1972 .

■ Casa de lemn a martirilor

Monumentul martirilor români de la Moisei este amplasat pe platoul "Izvorul lui Dragoș", și este catalogat ca monument istoric de importanță națională, având codul LMI 2010 : MM-IV-m-A-04828. Realizare a sculptorului Vida Gheza, monumentul își are începuturile în anul 1966, când cele 12 coloane dispuse circular, înalte de 5 metri, au fost cioplite din trunchiul a 12 goruni.

În forma sa actuală este realizat în 1971, când coloanele din lemn sunt înlocuite cu cele actuale din piatră, similar ca și compoziție artistică, amplasate însă pe un sistem circular lărgit cu aproximativ 4 metri ca diametru, dar același centru. Diametrul interior actual este de 14 metri, față de 10 metri avut între coloanele de stejar. Înălțimea lor ce variază în jurul valorii de 5 metri. Dedicat celor 29 de martiri români ce-au fost ucși de trupele horthyste aflate în retragere din Maramureș către Ungaria, în noaptea de 14 octombrie 1944. Martirajului a avut loc în două case de lemn specific maramureșene situate pe drumul principal al comunei, actualul DN 18, pandant cu platoul de la "Izvorul lui Dragoș " unde se află amplasat monumentul. Una dintre case, încă există, în incinta ei funcționând un mic muzeu al păstrării în conștiința colectivă a acestui nefast și tragic eveniment.

În simbolistica monumentului locul amplasării; pe platoul din fața celor două case, la 100 de metri spre apus, în perspectiva apropiată de locul unde s-a produs tragedia, nu este deloc întâmplătoare. Salvarea

martirilor de acolo și de oriunde în timp și spațiu a lumii acesteia, nu poate avea loc decât prin adăpostirea în interiorul cercului sacru și magic, delimitat, și păzit de chipurile celor 10 măști și a celor două statui cu chip de om ce par ale Tatălui și ale Fiului. Întâmplător nu este nici numărul treptelor, a căror lățime este doar pentru urcare pe vârful picioarelor, ca ascensiunea să se facă cu pioșenie, iar numărul lor să fie de 44 fix.

Monumentul de la Moisei este considerat o capodoperă a genului. Cea mai "avizată" părere despre monument, în ascunderea sacralității mesajului în conformitate cu tradiția satului maramureșean, care nu este decât una creștină, este cea a maestrului: "După îndelungi căutări, am ajuns la concluzia că acele coloane să simbolizeze personaje din basmele moroșene, care i-au sprijinit pe patrioți. Astfel, pe un stâlp apare Omul Pădurii – care le-a dat ascunziș în codru, Omul Noptii – care le-a adus știrile, Omul Apelor – care le-a dat apa la izvor, Foca sau Omul dintre focuri – care i-a aprovizionat cu arme. Am mai introdus în aceste coloane și omul care striga în gura mare cele petrecute la Moisei în toamna lui '44, ceea ce pe la noi, prin Maramureș, se chema horitor sau Omul care horește. Între stâlpii-mască întâlnim și doi tineri care stau de priveghi. În sfârșit, restul figurilor sunt inspirate după măștile populare, simbolizând, exprimând, fiecare în parte și toate la un loc, lupta dintre viață și moarte". Secțiunea coloanelor și a celor din lemn și a celor actuale din piatră este un pătrat. Chipurile celor zece măști precum și cele două ale oamenilor sunt cioplite în profunzimea fațetelor exterioare a coloanelor.

Bătrânii le povestesc oaspeților cu drag că aici se practica jocul duminical, claca la desfăcutul porumbului, la tors fuiorul, șezători însoțite la rândul lor de alte ritualuri.

Jocul duminical constituia una din formele de distracție a cetelor de tineri și se organiza, cum îi spune și numele, duminica, dar și în alte sărbători religioase. Organizarea jocului se făcea numai de către feciorii întorși din armată, într-o cameră mare cunoscută de localnici drept « La Lioș ». Fetele care se plimbau prin sat erau invitate de băieți la horă, însă domnișoarele neînsoțite nu puteau intra la joc. Jocul începea întotdeauna cu încălzirea feciorilor, care dansau în roată « bărbătescul », împrejurimile răsunând de bătăile pe picior și strigăturile comico-satirice la adresa fetelor, feciorilor și nevestelor care asistau pe margine. După câteva minute, liderul petrecerii le poruncește muzicanților să cânte « de joc în doi », după care fetele erau invitate la joc. În timpul unor astfel de evenimente, feciorii își alegeau de obicei drăguțele, care le deveneau neveste. Pe lângă clăcile organizate cu ocazia muncilor agricole, se organizau și clăci pentru torsul fuiorului de cânepă. La casa unde erau numai feciori și femeia nu putea să-și toarcă fuiorul, lua legătura cu fata cea mai « văzută » din sat și o ruga să anunțe că se ține claca la ea. După ce fetele terminau cu lucrul, gazda le invita acasă la ea, sâmbătă seara, aducea muzicanți și se întindea un ospăț până dimineață. O altă ocazie de întâlnire a tinerilor erau șezătorile, care se țineau în zilele de lucru, cu excepția serilor de marți și joi, când se spunea că nu e bine să torci cânepă.

Comuna tradițiilor străbune

Comuna Strâmtura, cu satele aparținătoare Glod și Slătioara, este un ținut cu o străveche istorie, legat dintotdeauna prin creația sa materială și spirituală de glia și ființa neamului românesc, cu oameni care și-au făcut o mândrie din a păstra tradițiile, portul strămoșesc și, în special acea ospitalitate caracteristică zonei.

Comuna Strâmtura, situată în partea de nord a județului Maramureș, la 27 km distanță de orașul Sighetu-Marmației, la 80 km de municipiul Baia Mare și la 50 km de orașul Vișeu de Sus, este o așezare foarte veche, aflată pe cursul râului Iza, care datează încă din perioada daco-romană. De la răsărit, la apus, Strâmtura este străbătută de DJ 185 Săcel-Vadu-Izei. Din această șosea pleacă mai multe drumuri comunale, cele mai importante fiind cele care leagă centrul comunei cu satele aparținătoare: Slătioara, care este la 5 km de comună, respectiv Glod, situată la 8 km distanță de comună.

Pe cuprinsul comunei sunt o mulțime de ulițe botezate după denumirea acelei părți din comună, unde se află situată ulița: ulița Susanilor, ulița Bisericii, ulița Morii, ulița lui Ioancii etc.

EVENTIMENTE LOCALE:

- Festivalul de muzică populară, organizat anual în localitatea Glod
- Ziua comunei luna Septembrie
- Târg la "Podul Slătioarei" în fiecare zi de vineri din săptămână

Strâmtura se mândrește cu ultimii buciumași din Maramureș, interpreții cornului tradițional, un corn lung, din metal, pe care îl foloseau ciobanii de la munte pentru a comunica.

De mai bine de un deceniu, comuna se mândrește cu un ansamblu folcloric de copii. Micuții artiști au deja un palmares de invidiat.

Anual în Glod se organizează un festival de muzică populară. Strâmtura se mândrește cu ultimii buciumași din Maramureș, interpreții cornului tradițional, un corn lung, din metal, pe care îl foloseau ciobanii de la munte pentru a comunica. De mai bine de un deceniu, comuna se mândrește și cu un ansamblu folcloric de copii. Micuții artiști au deja un palmares de invidiat.

OBIECTIVE TURISTICE

Biserica din lemn din satul Glod construită în sec. al XVIII-lea
Biserița din Glod a fost construită în 1700 din bârne de lemn de brad, în stil arhitectural maramureșean. Cu excepția altarului, interiorul bisericii nu este pictat. Exteriorul lăcașului de cult înfățișează răstignirea lui Iisus. Biserica are hramul Sf. Nicolae, a fost declarată monument istoric în 1960 și păstrează icoane vechi pe lemn sau sticlă, cele mai multe purtând inscripții cu litere chirilice sau romane.

Biserica din lemn din Strâmtura
Biserica veche din localitate a fost adusă în 1661 de la mănăstirea din Rozavlea. Altarul, bolta și iconostasul și-au păstrat forma inițială, iar pictura interioară a fost realizată în 1775 (autorul e necunoscut, semnătura cu litere chirilice fiind, în mare parte, ștearsă). Printre obiectele de valoare pe care le păstrează se numără "Cazania lui Varlaam" (scrisă pe la 1643) și icoane pe sticlă sau lemn din secolul al XVIII-lea sau al XIX-lea. Lăcașul de cult deține și o icoană aurită, care a fost donată mănăstirii Văcărești în a doua jumătate a secolului XX.

Izvoare de ape minerale în satul Glod

Pensiuni agroturistice din satul Glod

La 32 de kilometri de Baia Mare și 14 față de Târgu Lăpuș se întinde o «țară de vis», comuna Cernești, în care dealurile înverzite și pline de aluni alternează cu lunci și terase domoale, care se «înmoaie» în apele Bloajei.

Comuna Cernești, cu toate satele componente (Cernești-centrul de comună, Fânațe, Brebeni, Măgureni, Ciocotiș, Trestia și Izvoare) se întinde spre est până la Dealul Pietrișului, în sud este străjuită de Masivul Preluca, iar înspre nord de Izvoarele Bloajei.

Prima atestare documentară a localității Cernești a apărut în anul 1424, sub numele de Charnakapolnok.

Numele localității provine din cuvântul „cerne” din limba slavonă, care înseamnă apă noroioasă, de la un izvor cu apă minerală din zonă a cărui mâl are o culoare închisă.

Țara lui Pinteza Viteazul

Obiective turistice

ȘATRA PINTII

Primarul comunei Cernești, Nelu Șovre își dorește să pună în valoare Șatra Pintii și să promoveze o serie de activități legate de Pinteza Viteazul: „Primul pas este să înființăm o asociație „Pinteza Viteazul” sau „Șatra Pintii” și să demarăm o serie de activități care să aibă legătură cu Pinteza Viteazul. Șatra Pintii este situată de la Ciocotiș în sus, la o distanță de vreo 3 km. Este o zonă vulcanică și acolo sunt niște stânci unde își ascundea Pinteza bărbânțele cu galbeni sau în pietrele acelea își punca alimentele, era ca un fel de frigider. Vrem să avem chiar o sărbătoare dedicată lui Pinteza Viteazul, unde să fie inclusiv reconstituiri de lupte, cu costume de haiduci, de poteră austriacă etc. Vrem să punem în valoare legătura lui Pinteza Viteazul cu zona noastră. Unde este Șatra Pintii este și „Casa lui Pinteza”, „Fântâna lui Pinteza”, „Peștera lui Pinteza”. Pinteza Viteazul a stat în zona aceasta. Iar după ce lua aurul care pleca din Baia Mare spre Viena, el aducea aurul aici și-l împărțea oamenilor săraci. Se spune că unde este Șatra Pintii făcea întâlniri cu oamenii și îi ajuta, începând cu tinerii căsătoriți și cu cei în nevoie. „Pinteza Viteazul” este singurul brand cu care putem ieși în față pentru a ne dezvolta comuna din punct de vedere turistic. Că până la urmă Robin Hood n-a fost mai mare haiduc decât Pinteza Viteazul. Doar că e o chestiune de prezentare. Avem și un Schit în acea zonă care poate fi de interes pentru turiști”.

Bisericiile de lemn din Izvoare (Bloaja):
■ Monumentul eroilor din cele două războaie mondiale situat în centrul comunei.

■ Șatra Pintii, masiv muntos care oferă cale de acces spre Ciocotiș.

■ Cale de acces spre Mănăstirea Șatra.

■ Valea Bloajei care oferă un peisaj de o rară frumusețe și trasee turistice inedite.

■ Muzeul Florean – primul muzeu de artă contemporană din România

■ În satul Fânațe funcționează Pensiunea Poiana, care dispune de 20 de locuri de cazare.

■ Izvoarele de apă minerală din Brebeni și Măgureni.

■ Un izvor de apă termală nevalorificat, cu proprietăți terapeutice, pe Valea Babii în satul Măgureni.

■ „Poarta Pintii”, o stâncă cu formă de poartă unde se întâlneau în trecut haiducii.

■ Dealul Florii, cel mai înalt masiv din zonă, având 800 de metri.

Există la Cernești și un prestigios festival anual al apicultorilor, denumit „Festivalul stuparilor”.

Acest festival se organizează în fiecare an, în ultima duminică din august, pe dealul Pietriș, unde se reunesc apicultorii din toată țara. La serbarea câmpenească se organizează standuri cu produse apicole, diferite întreceri între tineri și se alege Miss Regina Mierii. Deja au fost organizate 10 ediții ale festivalului.

În comună își desfășoară activitatea ansamblul folcloric „Măgura”.

Oraș minier, atestat documentar în anul 1329, Baia Sprie își menține în timp o individualitate aparte în zonă, oferind vizitatorilor multe obiective turistice de interes cum ar fi:

Centrul vechi al orașului de forma unui trapez alungit ce se îngustează spre est, cuprinde un complex arhitectural deosebit cu monumente istorice și de arhitectură veche, edificat în secolele XVIII-XIX.

Primăria orașului Baia Sprie a fost construită în anul 1739 în stil baroc, pe ruinele vechii clădiri a primăriei, distrusă de tătari în anul 1539, emblema minieră a celor două ciocane încrucișate poate fi văzută pe bolta celor două intrări în subsolul clădirii, împreună cu înscrisul 1798.

Biserica romano-catolică din Piața Libertății este o construcție monumentală cu două turnuri înalte, purtătoare a două cruci aurite, ridicată în stil neoclasic între anii 1847-1855, este flancată la intrare de statuile impunătoare ale doi sfinți.

Biserica reformată a fost ridicată în anii 1889-1890.

Biserica ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului”, fostă și biserica greco-catolică a fost ridicată în anul 1793, cu altar în stil tipic răsăritean, cu acoperișul turnului mai deosebit în formă de bulb, biserica este cel mai vechi lăcaș de cult din Baia Sprie. Clădirea masivă a fostei direcții a minelor a fost construită în 1733 și a găzduit în timp instituții legate de activitatea de bază a orașului, adică mineritul. Astăzi clădirea va fi renovată și transformată în hotel.

Ca edificii de importanță istorică și arhitecturale deosebite, mai amintim:

clădirea actualii școli generale nr. 1, cunoscută și sub numele de Zarda, terminată în anul 1890;

fântâna lui Stoll, situată pe latura sudică a bisericii romano-catolice, este un montaj metalic clasic, realizat în a doua jumătate

a secolului al XIX-lea, purtând numele primarului din acea vreme;

casa Samuel Csaszi, casă veche și modestă din lemn, ridicată în anul 1754, probabil una din cele mai vechi case de acest fel existente în zonă;

capela Calvaria, biserică ridicată în anul 1848 sub dealul Minei, o construcție caracteristică prin forma cilindrică a altarului.

Alte obiective de interes turistic ale orașului Baia Sprie ar fi:

monumentul ridicat în Piața Libertății, în anul 1992, în cinstea eroului sublocotenent postmortem Horia Daniel, căzut la datorie în timpul tragicilor evenimente din Decembrie 1989.

monumentul ridicat în Piața Libertății, în anul 1992, în cinstea eroului sublocotenent postmortem Horia Daniel, căzut la datorie în timpul tragicilor evenimente din Decembrie 1989. În anul 2004, cu ocazia aniversării a 675 de ani de atestare documentară a orașului Baia Sprie, se sfințește în același loc monumentul care împreună cu primul formează grupul monumental „in memoriam”. Un pios și sincer omagiu adus tuturor băisprienilor jertfiți pe

Popas cultural și turistic

altarul muncii, credinței și demnității umane, după cum putem citi chiar pe placa acestuia: „La poalele dealului Minei zac speranțele strămoșilor. Credința, demnitate și munca sunt armele cu care întâmpinăm viitorul”.

parcul de sculptură modernă, situat la bifurcația drumului spre Cavnic, cuprinde statui de marmură realizate de artiști contemporani, pe parcursul mai multor tabere de sculptură organizate în zonă.

Împrejurimile orașului Baia Sprie sunt cele mai importante locuri de interes turistic din zonă. Indiferent de anotimp, complexul turistic Șuior și cabana Mogoșa se pun la dispoziția turiștilor cu bogate și diverse activități recreative.

MODERNITATE și TRADIȚIE

Apărut și oficial și neoficial titlul de „Cea mai frumoasă comună din județ”. Este un etalon al dezvoltării locale și modernizării și una dintre cele mai prospere localități din Maramureș. În perioada comunismului, Fărcașa era renumită datorită „Fabricii de sticlă” din comună. După Revoluție însă, a devenit o comună în care preocuparea de bază a redevenit agricultura și mulți tineri au plecat să-și caute prosperitatea în străinătate.

Din 2000, a început însă o nouă etapă în istoria comunei, o etapă care a transformat Fărcașa în una dintre cele mai moderne comune din județ și chiar din Transilvania. Dintr-o localitate „îmbătrânită”, în care ocupația de bază era agricultura, Fărcașa a devenit o comună prosperă, în care nu doar tinerii locului se întorc cu drag, ci și tineri și intelectuali din zonele învecinate sau chiar din Baia Mare.

Localitățile comunei Fărcașa sunt atestate documentar de la începutul secolului al XIII-lea, printre primele localități din Transilvania. Prima localitate despre care există mențiuni scrise este Tămaia,

din 1231, și este printre primele 30 de localități din Transilvania atestate documentar. Următoarea localitate atestată este Fărcașa, care apare în 1424 cu denumirea „La lupi”. Localitatea Sirbi este atestată documentar în anul 1424, cu numele tradus „posesiunea românească a lui Toth”. Denumirile maghiarizate sau germanizate pe care le-a avut de-a lungul timpului se leagă de dominația străină asupra Transilvaniei. Cea de-a patra localitate componentă a comunei Fărcașae este, se pare, cea mai recentă. Primele mențiuni scrise despre Buzești apar în documente în anul 1648. Documentele din anul 1828 fac referire la localitatea Buzești, sub numele germanizat Busepsstye, în traducere „producători de lână”, probabil de la faptul că vechii locuitori erau în principal crescători de oi și capre, iar principalele venituri proveneau din vânzarea lânii și cașului.

Situată în bazinul Someșului, înconjurată de păduri de stejar, Fărcașa este una dintre cele mai frumoase și prospere comune din Maramureș.

Tradiționalul este ilustrat de biserica din lemn din Buzești, care datează din secolul al XVII-lea, și monumentele eroilor din Tămaia și Fărcașa. În prezent,

comuna oferă peste 2000 de locuri de muncă, iar numărul acestora va crește anul viitor cu încă 100.

BISERICA MONUMENT DE PE COLINA BUZEȘTIULUI

La sfârșitul secolului al XVI-lea existau biserici din lemn în fiecare sat al comunei. În prezent, mai există doar biserica din Buzești, așezată pe o colină, lângă vechiul cimitir al satului.

În documente nu apare anul construcției bisericii, însă bătrânii spun că a fost construită prin anii 1580-1610, în aceeași perioadă cu biserica din Sârbi. Pe locul unde a fost ridicat lăcașul de cult, există o pădure, al cărui lemn a fost folosit la construcție. Conform tradiției ortodoxe, altarul bisericii este orientat înspre răsărit. Femeile stăteau în tindă, iar bărbații în naos. Dimensiunile turnului s-au redus aproape cu jumătate din cauza unui trăsnet care a lovit biserica în anul 1960. Pictura este aplicată pe bărnele și scândurile din interior, iar

Țara Maramureșului

ȚARA MARAMUREȘULUI, cunoscută și sub numele de **Maramureșul istoric**, este împărțită pe văi: Valea Marei, Valea Izei, Valea Cosăului, Valea Vișeuului și Valea Tisei.

ZONA CODRULUI

sau Țara Codrului se află în partea cea mai de nord din județul Maramureș, după trecerea râului Someș. Granițele administrative au împărțit zona istorică și părți minore sunt descoperite și în județele Satu Mare și Sălaj, în afară de Maramureș. Peisajul consistă în dealuri joase și vaste, acoperite mai ales de pășuni și ogoare. Încă se mai găsesc păduri, mai ales mai aproape de Movila Codru, la capătul vestic al zonei, deși se află la mare diferență de fosta pădure nesfârșită de stejari, pentru care a fost numită zona. Codrul este probabil zona cel mai puțin vizitată și cel mai puțin cunoscută din județ.

ȚARA CHIOARULUI

Zona Chioar sau Țara Chioarului se află la sud de orașele Baia Mare și Baia Sprie, la vest de Lăpuș și la est de Codru, care se află pe râul Someș. Peisajul de aici este deluros, cu râuri șerpuite numeroase, dintre care cel mai important este Lăpuș. Deși cercetarea arheologică nu a fost foarte intensă în zonă, există numeroase descoperiri care dovedesc că zona a fost locuită încă din timpuri dacice, în unele locuri chiar din Epoca de bronz, mai ales în zonele în care astăzi sunt satele Satulung, Mireșu Mare și Valea Chioarului. De asemenea, în Chioar există tradiții specifice și costume, precum și trăsături distinctive arhitecturale, precum pereții acoperiți cu tencuială de culoare deschisă. Două din cele opt biserici maramureșene incluse în Lista Moștenirilor Mondiale a UNESCO sunt în Chioar, cele din Șurdești și Plopiș. Râul Lăpuș trece prin destul de abruptele Chei Lăpuș, de la Răzoare la Remetea Chioarului. Cheile au fost formate când râul a erodat șisturile cristaline ale Dealurilor Preluca și a trecut. Acestea sunt considerate unice în România, datorită lungimii de 36 km și formațiunilor geologice și naturale variate: pereți abrupti și stâncoși, păduri, cascade, peșteri etc.

ȚARA LĂPUȘULUI

este situată la sud de orașul Căvnic. Granițele geografice ale regiunii nu sunt foarte distincte, dar urmează cât de cât lanțul vulcanic al Munților Gutâi-Lăpuș-Țibleș Mountains la nord – nord-est, vârful Breaza la sud – sud-est și vârful Șatra și dealurile Preluca la vest. Țara Lăpușului, una dintre cele mai vechi unități administrative de acest fel din țară, este atestată prima dată în 1291 ca "statul numit Lăpuș" și apoi în 1315 sub denumirea "terra Lăpuș".

Situat în Nord-vestul țării, în regiunea Transilvania, din România, aproape de punctul geografic care reprezintă inima Europei și de granița cu Ucraina, Maramureșul, este un ținut al bisericilor de lemn, legendelor, peisajelor impresionante și tradițiilor străvechi. Din punct de vedere etno-folcloric, Maramureșul este împărțit în mai multe "țări": Țara Chioarului, Țara Lăpușului, Țara Maramureșului (jumătatea de nord-est a Maramureșului Istoric) și Țara Codrului (partea de sud-vest), la care se adaugă Zona Metropolitană Baia Mare.

Județul Maramureș are o istorie străveche, așa cum au dovedit-o cercetările arheologice care au scos la iveală urme ale prezenței omului pe aceste meleaguri, încă din paleolitic, existența umană fiind evidențiată pe parcursul tuturor perioadelor istorice.

Atestat documentar în anul 1199 (când se consemnează desfășurarea unei vânători în pădurile Maramureșului la care participă și regele maghiar Emeric), Maramureșul a fost caracterizat, din punct de vedere al organizării politico-administrative, de cnezate și voievodate românești (cnezatul Cuhea al Bogdăneștilor,

cnezatul Mara, cel al Cosăului etc.) a căror evoluție a fost întreruptă de cucerirea maghiară, rezistența în fața acestei ofensive fiind atestată documentar cel mai sugestiv în cazul lui Bogdan de Cuhea, numit în documentele maghiare ale anilor 1342-1343 „fost voievod” și „infidel”. De altfel, același Bogdan trece munții în anul 1359 și contribuie la formarea statului medieval Moldova, având, de atunci, un loc aparte în tradiția istorică românească. „Țara Maramureșului” (termen întâlnit pentru prima dată într-un document din anul 1299) se remarcă după cucerirea maghiară și introducerea instituțiilor medievale specifice, inclusiv a comitatului, prin continuarea existenței unei autonomii

locale în care rolul nobilimii românești, inclusiv în planul spiritualității, este bine documentat.

Astfel, în anul 1391, mănăstirii de la Peri îi este conferit statutul de stavropighie, iar egumenului de acolo i se oferă prerogative cvasi-episcopale, la Peri realizându-se și traducerea unor cărți religioase în limba română.

În secolele următoare, Maramureșul, Chioarul sau Lăpușul au aparținut alternativ, din punct de vedere administrativ, fie de principatul Transilvaniei, fie de Ungaria, un moment important constituindu-l Unirea lui Mihai Viteazul (1599-1600), când o mare parte a zonei, inclusiv Cetatea Chioarului, a intrat în stăpânirea sa.

Reședința județului a devenit municipiul Baia Mare, oraș atestat documentar în anul 1329 și care a avut o evoluție spectaculoasă, atât din punct de vedere demografic (de la 14.000 de locuitori în anul 1930 la aproximativ 140.000 astăzi), cât și economic, fiind un centru urban important în această parte a țării, cu o dezvoltare dinamică specifică.

Pe palierul istoriei sociale, vom aminti doar despre faptele haiducilor lui Grigore Pinteza Viteazul, acesta ieșind din scenă odată cu uciderea sa la porțile orașului Baia Mare (12 august 1703), dar rămânând până astăzi prezent în tradiția locală.

Istoria politică nu poate să nu consemneze participarea cetățenilor din zonă la momentele precum revoluția de la 1848-1849 sau la mișcarea națională a românilor de la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX. Vasile Lucaciu, supranumit „Leul de la Șișești” sau George Pop de Băsești sunt doi dintre reprezentanții remarcabili ai elitei românești care au pregătit, prin demersurile lor, actul Unirii de la 1918, în urma căruia Transilvania, Banatul, Crișana și o parte a Maramureșului s-au unit cu România.

Județul Maramureș interbelic cuprindea doar o treime (partea de la sud de râul Tisa) din fostul comitat cu aceeași denumire, reședința fiind la Sighet, în timp ce zona de la sudul lanțului muntos Gutâi, inclusiv orașul Baia Mare, intrau în componența județului Satu Mare.

Organizarea administrativă a României din anul 1950, după model sovietic, a impus regiunile în locul județelor, regiunea Baia Mare, ulterior Maramureș, incluzând atât teritoriul din actualul județ Maramureș, cât și din județele Satu Mare și Sălaj.

După revenirea la formula tradițională a județelor (1968) s-a constituit județul Maramureș în structura organizatorică existentă și în prezent, prin includerea în perimetrul său a localităților din depresiunile Maramureș, Baia Mare, Lăpuș și Chioar, precum și a câtorva de pe văile Someșului și Sălajului. Astfel, termenul „Maramureș” începe să definească o altă realitate administrativă decât până atunci.

Din cele 32 de monumente UNESCO ale României, opt se află în județul nostru. Biserițele de lemn din Maramureș au devenit brand cultural și testament al credinței.

BÂRSANA. Biserica de lemn din Bârsana, cu hramul „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului”, Patrimoniul Mondial UNESCO, a fost construită în anul 1720 pe locul numit „Podurile Mănăstirii” și mai târziu, în 1806, mutată pe dealul Jbâr, unde se află și acum.

Legenda spune că mai demult, pe dealul Jbâr, era un cimitir de ciuমাți. Oamenii secerăți de molimă au fost înmormântați în grabă, fără servicii religioase. Sătenii au mutat bisericuța de lemn pe Jbâr, având convingerea că victimele ciumei își pot dormi somnul de veci doar dacă li se face o slujbă religioasă.

Și azi, mulți din locuitorii Bârsanei cred că o dată cu biserica s-au mutat pe sub pământ și morții de la Podurile Mănăstirii, pentru a-și continua odihna la umbra bisericii.

BUDEȘTI. Biserica de lemn din Budești, construită în anul 1643, este de asemenea în Patrimoniul Mondial UNESCO și poartă hramul Sfântului Nicolae.

DESEȘTI. Biserica de lemn din Desești, monument UNESCO, este o biserică tradițională de lemn care poartă hramul Cuvioasei Paraschiva și a fost construită în anul 1770.

Legenda spune că în 1717, în urma unei invazii, tătarii au incendiat biserica satului. Tot legenda mai zice că noua locație a bisericii a fost aleasă de piatră de altar. Sătenii au încercat să ridice piatra în mai multe locuri, dar de fiecare dată aceasta a căzut.

După cinci încercări eșuate, piatra a rămas în sfârșit în picioare, fiind în acest fel stabilit noul așezământ al bisericii.

După ceea ce scrie pe acoperișul pronaosului, pictura, foarte frumoasă, datează de la 1780, accentuând nota generală de simplitate. Ea este nesofisticată, sinceră, amintind de pictura naivă.

POIENILE IZEI. Biserica „Sfânta Paraschiva” din Poienile Izei, monument UNESCO, este unul dintre cele mai frumoase și bine conservate monumente din Maramureș.

Pictura, începută în 1794, impresionează prin tematică și abordarea originală a iconografiei tradiționale, cu scene mari, într-un registru cromatic armonios.

IEUD. Biserica din Ieud Deal, monument UNESCO, este construită din lemn de brad. Istoricii nu au căzut de acord cu privire la data ridicării acestei biserici.

Unele documente o prezintă ca fiind cea mai veche biserică de lemn din Maramureș, datând-o 1364; conform altor păreri, ea datează, probabil, din secolul XVII.

Construcția urmează canoanele tradiționale: pictura și iconostasul, bine conservate, sunt de secol XVIII.

PLOPIȘ. Biserica de la Plopiș, monument UNESCO, poartă hramul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril. Buni lemnari, locuitorii Plopișului au început în anul 1798 edificarea unei noi biserici, menite să înlocuiască vechiul lăcaș de cult, finalizată la 12 noiembrie 1811.

Datele care atestă sfințirea bisericii sunt extrase dintr-un document găsit în piciorul prestolului. De asemenea, s-au descoperit și cele 49 de monede, depuse câte una de fiecare familie din sat care a participat la ctitorirea bisericii.

ȘURDEȘTI. Biserica de lemn din Șurdești, monument UNESCO, a fost construită în 1721 sub directa supraveghere a lui Toma Macarie și poartă hramul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril.

Este considerată ca fiind cea mai înaltă construcție veche din lemn de stejar, turnul măsurând 54m, înconjurat de alte 4 mici turnulețe, înălțimea totală de la sol fiind de 72m.

În trecut, oamenii credeau că dacă biserica este mai înaltă, rugăciunile lor ajung mai repede la Dumnezeu.

ROGOZ. Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”, alt monument UNESCO, aflată în inima Țării Lapușului, odinioară îndeajuns de încăpătoare pentru toată suflarea satului, a fost ridicată la 1663 din două lemne masive aduse din apropiere, de pe Dealul Popii. Unicitatea construcției este dată de intrarea laterală și de acoperișul asimetric.

Masa moșilor este acoperită de streșini, făcută din bârne lungi, cât biserica, și crestată din metru în metru. În dreptul creșturilor din peretele bisericii sunt scrise nume ale familiilor înstărite, proprietare pe rosturile din masa moșilor.

În zilele de sărbătoare, aceste familii organizau mese în curtea bisericii, dând pomană săracilor pentru sufletele celor morți.

